

فقر، بیکاری و گرانی دلایل اصلی نزاع‌های خیابانی

گاهی از یک فریاد آغاز می‌شود و گاهی از یک نگاه غیرمعمول ادامه آن اما چیزی نیست جز فریادهای بلندتر و پاره شدن پیراهن مردانه و گاهی حتی یک چاقوی خونی کف خیابان.

گاهی از یک فریاد آغاز می‌شود و گاهی از یک نگاه غیرمعمول ادامه آن اما چیزی نیست جز فریادهای بلندتر و پاره شدن پیراهن مردانه و گاهی حتی یک چاقوی خونی کف خیابان. اینها نشانه‌هایی است که اگر در سطح شهر رفت و آمد کنی، دست کم یک بار در هفته به چشم می‌آید. در میان این درگیری‌ها و دعوای خیابانی گاهی یک نوجوان تبدیل می‌شود به قاتل و گاهی یک زن میانسال جاننش را از دست می‌دهد اما آنچه در نهایت نقشی عمیق بر زندگی اجتماعی افراد دارد، افزایش روح خشونت در تمام سطوح زندگی است.

به گزارش سلامت نیوز، روزنامه جهان صنعت نوشت: کارشناسان معتقدند نوع شیر دادن به نوزادان و شست و شوی آنها در بدو تولد تا دوران کودکی و نوجوانی بر میزان آرامش یا خشونت آنها در بزرگسالی نقش دارد. همین موضوع نشان می‌دهد دعوای بزرگسالان در سطح شهر گاهی ریشه در کودکی آنها دارد. حال آنکه فقر و بیکاری هم نقشی بسیار مهم در این موضوع ایفا می‌کنند.

زد و خورد روزانه 223 نفر در تهران

در نخستین ماه از سال جاری 6928 نفر به دلیل صدمات ناشی از نزاع به مراکز پزشکی قانونی استان تهران مراجعه کرده‌اند؛ آماري که تقسیم آن به تعداد روزهای ماه فروردین به عدد وقوع 223 نزاع در تهران می‌رسد و در حالی است که بنا بر اعلام پزشکی قانونی آمار نزاع در این ماه کاهش 5/2 درصدی نسبت به مدت مشابه پارسال داشته است. همچنین از میان مراجعه‌کنندگان این ماه 4333 نفر را مردان و 2595 نفر را زنان تشکیل می‌دهند.

امیرمحمود حریرچی، جامعه‌شناس با بیان اینکه به این آمار باید شمار افرادی که به پزشکی قانونی مراجعه نمی‌کنند را اضافه کرد، می‌گوید: وقوع نزاع در دو دسته خانگی و خارج از خانه دسته‌بندی می‌شود، بررسی‌ها نشان می‌دهد نزاع از عواملی است که بحث‌هایی نظیر مالکیت، سوءتفاهم‌ها، تعصب و... در بروز آن نقش قابل توجهی دارد.

وی با اشاره به نزاع‌هایی که در بیرون از محیط خانه رخ می‌دهد، معتقد است: در این نزاع‌ها عمدتاً برخی بحث‌ها بر سر مالکیت یا اثبات حقانیت خود سبب وقوع نزاع می‌شود که تصادفات خودرویی نمونه بارز آن است به طوری که امروزه می‌توان گفت بخش قابل توجهی از تصادفات به نزاع چه از نوع فیزیکی و چه از نوع زبانی ختم می‌شود.

این درحالی است که بر اساس آمار منتشر شده از سوی قوه قضاییه که در نیمه دوم سال 94 منتشر شده است، 98 درصد درگیری‌ها بر سر پارک اتومبیل بوده است.

همچنین آلاینده‌های بصری، آلودگی صوتی و آلودگی هوا در پایتخت بسیار زیاد است و تخریب صوتی از بدن انسان خارج نمی‌شود و به مرور زمان، به فرد فشار روحی و روانی وارد می‌کند که تأثیرات منفی خود را به صورت خشونت، درگیری و نزاع نشان می‌دهد.

قرایی‌مقدم: منتظر چنین حوادثی بودیم

از سویی دیگر امان‌الله قرایی‌مقدم، جامعه‌شناس و آسیب‌شناس اجتماعی با اشاره به اینکه کاهش آستانه تحمل مردم، فقر، بیکاری، گرانی و... منجر به ایجاد شرایطی شده که به نزاع و پرخاشگری ختم می‌شود، به «جهان‌صنعت» می‌گوید: «باید از زمان‌های خیلی قبل منتظر چنین آمار می‌بودیم، بر اساس مطالعات انجام شده جامعه‌شناسان فضای اجتماعی و نیروهای برانگیزنده از قبیل بیکاری و فقر و همچنین فضای سخت و نامناسب خانواده‌ها که این روزها از نشاط عمومی هم فاصله زیادی گرفته است، منجر به افزایش این حوادث می‌شوند.»

قرایی‌مقدم به کاهش آرامش و نشاط عمومی جامعه به عنوان عنصری خطرناک تأکید می‌کند و معتقد است عدم آرامش و حتی بلخند در زندگی مردم را می‌توان حتی در سریال‌های تلویزیونی هم مشاهده کرد. مردم نه تنها در زندگی‌های خصوصی‌شان از

شادی و نشاط بهره‌ای نمی‌برند بلکه تلویزیون به عنوان یک رسانه عمومی و ملی در کاهش نشاط نقش بسیار مهمی دارد. نمایش تصاویر خشن، درگیری بین افراد خانواده و حتی نزاع‌های خیابانی در سریال‌های تلویزیونی باعث می‌شود این چنین رفتارهایی به نوعی عادت در زندگی روزمره مردم تبدیل شود و از نمایش‌های خانگی فراتر رود و قبح و تابوی آن هم به سادگی شکسته شود.

این جامعه‌شناس در ادامه به فضای شلوغ و دور از آرامش شهری اشاره می‌کند و می‌گوید: شلوغی مترو، ترافیک شهری، وجود تصاویر خشن در سطح شهر و حتی آلودگی و گرمای هوا از عواملی است که میزان خشونت را در بین مردم به شدت افزایش می‌دهد.

دعوای خیابانی معلول آسیب‌های اجتماعی است

دعوای خیابانی همیشه در فضای شهری مشاهده می‌شده و همیشه هم برای مدیران شهری نگران‌کننده بوده است. اما فقط نگران بودن درباره این درگیری‌ها کافی نیست. دادگاه‌های کیفری دچار ازدحامی از جوانان و حتی میانسالانی شده است که درگیری آنها گاهی فقط با یک فریاد آغاز شده و با درگیری فیزیکی به بیمارستان کشیده شده است و در نهایت دادگاه کیفری درباره مشکل آنها رای صادر خواهد کرد.

مصطفی اقلیما، جامعه‌شناس نیز درباره این موضوع به «جهان‌صنعت» می‌گوید: دعوای خیابانی معلولی از یک علت بزرگ هستند. آسیب‌های اجتماعی و گرانباری نقش به دلیل چندشغله بودن افراد باعث می‌شود آستانه تحمل آنها به شدت کاهش پیدا کند و در نهایت به دلیل فشارهای روانی بسیار شدید ناخواسته وارد درگیری و دعوای خیابانی شوند.

وی به کاهش ارزش درآمد افراد در مقابل افزایش بسیار زیاد هزینه‌های روزمره زندگی اشاره و تاکید می‌کند: در گذشته درگیری‌های خیابان‌ها اغلب بین افرادی رخ می‌داد که میزان تحصیلاتشان بسیار پایین بود و رتبه اجتماعی پایینی هم داشتند، اما امروز افراد تحصیلکرده حتی با رتبه اجتماعی بالا هم وارد درگیری‌های کلامی و در نهایت زد و خورد می‌شوند که همین موضوع به دلیل شاخص بودن در مورد کاهش آستانه تحمل افراد بسیار نگران‌کننده است.

شهروندان شاهد نزاع، منفعل شده‌اند

از سویی دیگر حریرچی با تاکید بر اینکه باید هزینه نزاع را برای افراد آغازکننده آن افزایش داد، تصریح کرد: یکی از مواردی که گاه سبب ایجاد حاشیه امن برای افراد نزاع‌کننده می‌شود این است که فرد مقصر خود نزاعی را آغاز کرده اما پس از مراجعه به کلانتری پرونده مشمول سازش شده و در روند رسیدگی قرار نمی‌گیرد، این شرایط ممکن است به نوعی روند رسیدگی به پرونده در نهادهای قضایی را کاهش دهد اما از سوی دیگر باید توجه داشت که گاه سبب جری شدن افراد در ارتکاب نزاع می‌شود چرا که آنان گمان می‌کنند همواره می‌توانند پس از آغاز یک نزاع پرونده را در مرحله سازش مختومه کنند. از سوی دیگر فردی که در جریان نزاع مظلوم واقع شده نیز امید خود برای احقاق حقیقتش را از دست داده و به سازش اکتفا می‌کند. وی یکی دیگر از آفت‌های کاهش هزینه‌های نزاع در جامعه را گرایش افراد به گردن کلفتی و قلدری عنوان می‌کند و معتقد است: گاهی فردی که در چندین مورد نزاع، حقی را از کسی پایمال کرده و مجازات نشده است، دست به اقدامات دیگری نظیر زورگیری، تهدید و تعرض به شهروندان می‌زند. این جامعه‌شناس با اشاره به انفعال شهروندان هنگام بروز نزاع نیز گفت: در گذشته شاهد این بودیم که حین وقوع نزاع شهروندان و افراد حاضر اقدام به جدا کردن طرفین نزاع از یکدیگر کرده و با اقدامات خود هزینه آن را کاهش می‌دادند اما امروزه اغلب شهروندان با بی‌تفاوتی از کنار آن عبور می‌کنند یا با ترس از اینکه ممکن است یکی از طرفین حامل چاقو یا سلاح سرد باشد از دخالت در نزاع خودداری کرده و تنها به تماشای آن می‌پردازند.

ظاهر خون‌آلود در صدور نظریه کارشناسان پزشکی قانونی بی‌تاثیر است

سازمان پزشکی قانونی نیز با ارائه توصیه‌هایی از مراجعه‌کنندگان نزاع می‌خواهد هنگام مراجعه به سازمان پزشکی قانونی به آن توجه داشته باشند، بر این اساس ظاهر خون‌آلود تأثیری در صدور نظریه کارشناسی توسط پزشکی قانونی ندارد، آنچه مبنای صدور نظریه کارشناسی در خصوص جراحات است، نوع جراحت و عمق آن است. بنابراین معاینه دقیق‌تر ضایعات نیازمند تمیز بودن موضع و بررسی دقیق آن توسط کارشناسان پزشکی قانونی است. همچنین باید توجه داشت دیگر چیزی به نام طول درمان در پزشکی قانونی تعیین نمی‌شود و این هم یکی دیگر از باورهای نادرست به یادگار مانده از گذشته است، برای صدور نظریه کارشناسی در خصوص صدمات ناشی از نزاع توسط سازمان پزشکی قانونی ارائه معرفی نامه از مراجع قضایی یا کلانتری الزامی است.

در مواردی برای بررسی دقیق‌تر جراحات یا عوارض صدمات نیازمند مشاوره یا تصویربرداری یا سایر اقدامات پاراکلینیک هستیم. این امر برای حفظ حقوق مراجعان و اظهارنظر دقیق در خصوص صدمات است. در صورت وجود جراحات و صدمات عمده و تهدیدکننده، فرد می‌تواند پس از انجام اقدامات درمانی به پزشکی قانونی مراجعه کند. سوابق اقدامات انجام شده از سوی پزشکی قانونی از مرجع درمان‌کننده اخذ خواهد شد تا حقی از فردی ضایع نشود.

درگیری و نزاع تبدیل به نشانه قدرت شده است

از سویی دیگر علی قهرمان، معاون اجتماعی فرماندهی انتظامی آذربایجان غربی معتقد است: آسیب‌های اجتماعی ناشی از روابط ناسالم انسانی است که بنیان‌های جامعه را به‌طور جدی تهدید می‌کند و مانع تحقق نیازمندی‌ها و تقاضاهای افراد زیادی می‌شود. به نظر می‌رسد آسیب اجتماعی وقتی به وجود می‌آید که نهادهای تنظیم‌کننده روابط بین افراد با شکست روبه‌رو شده و دچار تزلزل شوند که نتیجه آن شکل‌گیری شکاف‌های عمیق بین افراد است. در چنین وضعیتی قوانین تنظیم‌کننده روابط انسان‌ها مورد بی‌احترامی قرار می‌گیرند و متزلزل می‌شوند زیرا قانونمندی و پذیرش قانون ریشه در ساختارهای جامعه دارد و در رابطه با فرهنگ عمومی جامعه قابل بررسی است به گفته وی، پدیده نزاع و درگیری در جامعه، از آن دسته آسیب‌هایی است که با ایجاد اخلال در روابط اجتماعی، فضایی آکنده از بغض، کینه و دشمنی را در میان افراد به وجود می‌آورد که این امر با زمینه‌سازی برای ایجاد نزاع و تنش‌های بعدی، جامعه را از نظر مادی و معنوی متضرر می‌سازد. این پدیده در کشور ما که دارای بافت جمعیتی چندقومیتی است، به عنوان پدیده‌ای مساله‌ساز ظاهر می‌شود. پدیده نزاع‌های فردی در مناطقی از کشور که به شدت متأثر از ارزش‌های سنتی و طایفه‌ای خود هستند و گرایش و پایبندی کمتری نسبت به قانون دارند، بیشتر مشهود است. متأسفانه هنوز خشونت و نزاع از جمله موضوعاتی است که در فرهنگ بعضی از افراد، شاخص قدرت یا دفاع از منزلت اجتماعی و فرهنگی و حیثیت خانوادگی محسوب می‌شود.